تازه‌های اقتصاد

دوشنبه ۲ شهریور ۱۴۰۵
۱۱ ربیع الاول ۱۴۴۸
۲۴ اگوست ۲۰۲۶
۴ صفحه
شماره ۱۰۶

«کیف پول ایران» چگونه کار می‌کند؟

یک کیف پول چند زیست بوم

نشست خبری «کیف پول ایران» با حضور محمدرضا مانی‌یکتا، مدیرکل نظام‌های پرداخت بانک مرکزی و محمدصادق محبوبی، مدیرعامل شاپرک برگزار شد.

در این نشست محمدرضا مانی یکتا با اشاره به ضرورت تنوع‌بخشی به زیرساخت‌های پرداخت کشور، اظهار کرد: وابستگی بالای نظام پرداخت به شبکه پرداخت کارتی و افزایش تهدیدات سایبری، ضرورت ایجاد زیرساخت‌های مکمل و مستقل را بیش از گذشته نمایان کرده است.

وی افزود: در همین راستا، بانک مرکزی توسعه خدمت «کیف پول ایران» را به‌عنوان یکی از سیاست‌های جدی خود در حوزه نظام‌های پرداخت دنبال می‌کند.

مانی‌یکتا با بیان اینکه یکی از محورهای اصلی این طرح، بازتعریف نقش کیف پول‌ها در شبکه بانکی است، گفت: بانک مرکزی در حال بازطراحی مقررات مربوط به ارائه خدمات کیف پول است و در بخش‌هایی که به دلیل اهمیت و جایگاه خدمات پرداخت، نیاز به ورود رگولاتور وجود دارد، زیرساخت‌های لازم را نیز فراهم خواهد کرد.

مدیرکل نظام‌های پرداخت بانک مرکزی تأکید کرد: کیف پول ایران قرار نیست جایگزین کیف پول‌های موجود یا مدل‌های کسب‌وکاری کیف پول‌های حلقه‌بسته شود، بلکه به‌عنوان مکمل منظومه نظام پرداخت کشور فعالیت خواهد کرد.

وی با اشاره به کاربرد اصلی این خدمت گفت: کیف پول ایران در حوزه تراکنش‌های خرد و کم‌ریسک نقش پررنگی خواهد داشت و در حال حاضر دسترسی به این خدمت از دو مسیر اصلی، یعنی برنامک‌های ارائه‌دهندگان خدمات کیف پول و پرداخت و همچنین کانال‌های USSD، فراهم شده است.

صفحه۲

عوامل ایجاد تورم در اقتصاد ایران

محمد مهدی عسگری ده‌آبادی، استاد دانشگاه علامه طباطبائی، درباره مهار تورم از طریق کنترل مقداری ترازنامه بانک‌ها گفت: از نگاه مکتب پول‌گرایی، به هر میزان که نقدینگی در شبکه بانکی ایجاد شود که با افزایش تولید همراه نباشد منجر به ایجاد تورم خواهد شد. براین اساس، اگر سیاست کنترل مقداری ترازنامه به‌درستی اجرا شود می‌تواند نقدینگی را کنترل و از طریق مهار رشد تقاضا، تورم را کاهش دهد. البته این چارچوب بر یک پیش‌فرض اساسی استوار...

صفحه۳

شرط موفقیت گواهی سپرده ارزی چیست؟

آلبرت بغزیان، اقتصاددان، با اشاره به ابلاغ دستورالعمل گواهی سپرده مدت‌دار ارزی ویژه سرمایه‌گذاری خاص از سوی بانک مرکزی، اظهار کرد: بانک مرکزی با ا بلاغ این دستورالعمل به دنبال جذب ارز مردم و سرمایه‌گذاری منابع ارزی جمع‌آوری‌شده در پروژه‌های ارزی است تا از محل این پروژه‌ها ارز وارد کشور شود و در نهایت سود سرمایه‌گذاری نیز به صورت ارزی پرداخت شود.

وی افزود: اگر بخواهم عنوانی برای این سیاست انتخاب کنم، می‌توان گفت این گواهی در واقع ابزاری...

صفحه۳

دوگانه تورم و تولید

حسین رضوی‌پور
کارشناس اقتصادی

در شرایط رکود تورمی فعلی اقتصاد ایران، گاهی دوگانه‌ای در رسانه‌ها و محافل اقتصادی میان اولویت تولید یا اولویت مهار تورم مطرح می‌شود. دوگانه‌ای که اگر نیک بنگریم چندان دقیق نیست. یعنی این گونه نیست که ما ناگزیر باشیم میان حفظ ظرفیت‌های تولیدی و مهار نقدینگی و تورم صرفا یکی را انتخاب کنیم.

بلکه می‌توان مدعی شد تنها راه مهار تورم در شرایط کنونی، تمرکز بر تخصیص بهینه منابع مالی محدود به ظرفیت‌های تولیدی راهبردی و کلیدی است. برای درک این مهم مرور چند دانسته درباره اقتصاد ایران ضروری به نظر می‌رسد.

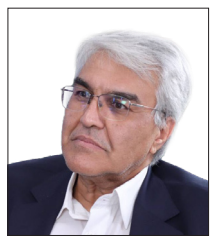
تورم در اقتصاد ایران از دو مسیر اصلی شکل می‌گیرد؛ از سمت تقاضا و در نتیجه رشد نقدینگی و به تبع آن آشکار شدن آثار آن در اثر نوسانات ارزی و شکل‌گیری انتظارات تورمی، و در سوی دیگر در نتیجه فشار هزینه یا همان Cost Push که متاثر از تغییرات مکرر قیمت‌های نسبی به‌ویژه میان بخش ارزی و بخش ریالی اقتصاد. در شرایط فعلی اقتصاد ایران، این هر دو عامل به‌طور همزمان فعال هستند و بنابراین نمی‌توان سیاستگذاری را فقط بر کنترل یکی از این دو مسیر متمرکز کرد.

اگر امکان مهار همزمان هر دو عامل وجود داشته باشد، باید هر دو را کنترل کرد؛ اما در شرایطی که بخشی از افزایش هزینه‌ها از عوامل برون‌زا نظیر محاصره دریایی و وقوع جنگ و در نتیجه، از دست رفتن بخشی از ظرفیت تولیدی و رکود ناشی از آن سرچشمه می‌گیرد، نمی‌توان رشد نقدینگی را بدون توجه به این واقعیت اقتصادی محدود کرد. برای مثال، بخش قابل توجهی از تولید داخلی به واردات وابسته است. وقتی هزینه واردات افزایش پیدا می‌کند، هزینه تمام‌شده تولید نیز بالا می‌رود و بخشی از این افزایش هزینه اجتناب‌ناپذیر است و به تبع اثر چشمگیری نیز بر تقاضای نقدینگی در گردش بنگاه‌ها دارد؛ بنابراین تا اندازه‌ای که افزایش هزینه‌های تولید ناشی از عوامل برونزای اقتصاد باشد، طبیعی است که رشد نقدینگی متناسب با آن نیز ضرورت پیدا کند. مسئله اصلی امروز اقتصاد ایران، مهار رشد نقدینگی مازاد بر این نیاز است؛ یعنی نقدینگی‌ای که بدون پشتوانه افزایش ظرفیت تولیدی اقتصاد رشد می‌کند و یا به عبارت دیگر، آن بخش از نقدینگی که به ظرفیت‌های تولیدی اختصاص نیافته و جذب بازارهای سفته‌بازانه می‌شود.

ادامه خبر را در لینک بخوانید

یادداشت

واردات خودرو و واقعیت ارزی

امیرحسن کاکایی
کارشناس صنعت خودرو

مسئله اصلی در واردات خودرو، بیش از آنکه به قانون‌گذاری مربوط باشد، به میزان منابع ارزی و نحوه مدیریت این منابع بازمی‌گردد. در شرایطی که منابع ارزی کشور محدود است، اولویت‌بندی مصارف ارزی و توجه به نیازهای اساسی اقتصاد، نقش تعیین‌کننده‌ای در میزان و نحوه واردات خودرو دارد.

موضوع محدودیت واردات خودرو، مسئله جدیدی نیست. در سال ۱۳۹۶ نیز محدودیت واردات خودرو ابتدا با تصمیم بانک مرکزی اعمال شد. در آن مقطع، بانک مرکزی با توجه به شرایط سیاسی و احتمال بازگشت تحریم‌ها، پیش‌بینی می‌کرد که منابع ارزی کشور تحت فشار قرار گیرد. بر همین اساس، مدیریت مصرف ارز و کنترل مصارف ارزی در دستور کار قرار گرفت.

در ادامه، مجلس نیز درباره آزادسازی واردات خودرو قانون‌گذاری کرد، اما وجود قانون به‌تنهایی به معنای وجود منابع ارزی برای اجرای آن نیست. در نهایت، منابع ارزی کشور محدود است و بانک مرکزی مسئول مدیریت و تخصیص این منابع است و باید میان نیازهای مختلف اقتصادی اولویت‌بندی انجام دهد.

در واقع، اقتصاد کشور با یک مجموعه محدود از منابع ارزی مواجه است و نمی‌توان منابع موجود را مستقل از نیازهای سایر بخش‌ها در نظر گرفت. به همین دلیل، در شرایط محدودیت ارزی، بانک مرکزی باید بر اساس اولویت‌های اقتصادی تصمیم‌گیری کند و ممکن است تأمین ارز برای دارو و کالاهای اساسی را نسبت به واردات خودرو در اولویت قرار دهد. از این منظر، بخشی از رفت‌وبرگشت‌هایی که در سال‌های اخیر درباره واردات خودرو مشاهده شده، به همین مسئله بازمی‌گردد. قانون‌گذاری برای واردات خودرو یک موضوع است و امکان تأمین ارز مورد نیاز برای اجرای آن موضوعی دیگر.

ادامه خبر را در لینک بخوانید

صداقت با مردم سیاه‌نمایی نیست

عبدالناصر همتی، رئیس‌کل بانک مرکزی در نشست با اعضای مجمع کارآفرینان ایران با اشاره به شرایط سخت کشور و تأکید بر ضرورت صحبت صادقانه با مردم گفت: شرایطی که در ۶ ماه گذشته داشتیم بسیار سخت بود، اما مجموعه دولت و کسانی که دستی بر آتش داشتند تلاش کردند با وجود مشکلات جدی مردم، جریان زندگی در کشور ادامه داشته باشد و تاب‌آوری داشته باشیم.

همتی تأکید کرد: سختی کشیدن با فروپاشی و آنچه آمریکا به دنبال آن است تفاوت دارد. صحبت کردن درباره مشکلات به معنی سیاه‌نمایی نیست و مردم شرایط کشور را به‌خوبی درک می کنند.

رئیس‌کل بانک مرکزی با مرور تجربه دوره گذشته ریاست‌جمهوری ترامپ و با اشاره به اظهارات روزهای گذشته او درباره تشدید فشار بر ایران گفت: آنها هر کاری می‌توانستند تا امروز انجام داده‌اند و ادعاهای اخیر، محدودیت و فشار تازه‌ای ندارد که ما را به فروپاشی برساند.

همتی با تأکید بر اینکه بانک‌ها تأمین‌کننده اقتصاد کشور هستند، بر نقش نظام بانکی کشور برای تاب‌آوری در شرایط فعلی تأکید کرد.

وی همچنین گفت: از بهمن‌ماه پیش‌بینی شرایط سخت را می‌کردیم و شروع کردیم به دپو کردن ارز در جاهای گوناگون و همین باعث شد که بتوانیم قول مؤکد بدهیم که ارز مورد نیاز کالاهای اساسی و دارو را تأمین می‌کنیم. تا پایان سال ارز مورد نیاز صنعت را هم تأمین خواهیم کرد.

رئیس‌کل بانک مرکزی عنوان کرد: بانک مرکزی تلاش می‌کند به کارآفرینان کمک کند و سدی در مقابل آنان نباشد.

همتی گفت: معتقدم باید با مردم صادقانه صحبت کنیم. اینکه عده‌ای از صحبت‌های من در صداوسیما سوءاستفاده می‌کنند، انگیزه سیاسی دارند.

وی افزود: در شرایط بسیار سختی به سر می‌بریم، اما تلاش می‌کنیم شرایط اقتصادی کشور را باثبات کنیم. تحمل سختی با فروپاشی و چیزی که آمریکا دنبال آن است فرق دارد. وقتی از سختی‌ها صحبت می‌کنیم، عده‌ای می‌گویند شما دل مردم را خالی می‌کنید، در حالی که مردم باید بدانند که سختی‌هایشان را درک می‌کنیم.

رئیس‌کل بانک مرکزی اظهار داشت: در سال ۹۹ کل درآمد نفت و گاز دولت ۷ میلیارد دلار بود. در آن شرایط که ترامپ روی کار بود ایستادگی کردیم و آن شرایط را گذراندیم و در حال حاضر نیز گذر خواهیم کرد.

وی افزود: امروز دشمنان می‌گویند می‌خواهند تحریم صد درصدی را شروع کنند. به آنان می‌گوییم دیگر چه کاری مانده که انجام نداده‌اید؟

همتی بیان کرد: ما هم بیکار ننشسته‌ایم. با برنامه‌ریزی انجام‌شده مشکلی برای تأمین ارز نداریم. هر کارآفرین هرچقدر اسکناس بخواهد تأمین می‌کنیم.

«کیف پول ایران» چگونه کار می‌کند؟

یک کیف پول، چند زیست‌بوم

نشست خبری «کیف پول ایران» با حضور محمدرضا مانی‌یکتا، مدیرکل نظام‌های پرداخت بانک مرکزی و محمدصادق محبوبی، مدیرعامل شاپرک برگزار شد.

در این نشست محمدرضا مانی یکتا با اشاره به ضرورت تنوع‌بخشی به زیرساخت‌های پرداخت کشور، اظهار کرد: وابستگی بالای نظام پرداخت به شبکه پرداخت کارتی و افزایش تهدیدات سایبری، ضرورت ایجاد زیرساخت‌های مکمل و مستقل را بیش از گذشته نمایان کرده است.

وی افزود: در همین راستا، بانک مرکزی توسعه خدمت «کیف پول ایران» را به‌عنوان یکی از سیاست‌های جدی خود در حوزه نظام‌های پرداخت دنبال می‌کند.

مانی‌یکتا با بیان اینکه یکی از محورهای اصلی این طرح، بازتعریف نقش کیف پول‌ها در شبکه بانکی است، گفت: بانک مرکزی در حال بازطراحی مقررات مربوط به ارائه خدمات کیف پول است و در بخش‌هایی که به دلیل اهمیت و جایگاه خدمات پرداخت، نیاز به ورود رگولاتور وجود دارد، زیرساخت‌های لازم را نیز فراهم خواهد کرد.

مدیرکل نظام‌های پرداخت بانک مرکزی تأکید کرد: کیف پول ایران قرار نیست جایگزین کیف پول‌های موجود یا مدل‌های کسب‌وکاری کیف پول‌های حلقه‌بسته شود، بلکه به‌عنوان مکمل منظومه نظام پرداخت کشور فعالیت خواهد کرد.

وی با اشاره به کاربرد اصلی این خدمت گفت: کیف پول ایران در حوزه تراکنش‌های خرد و کم‌ریسک نقش پررنگی خواهد داشت و در حال حاضر دسترسی به این خدمت از دو مسیر اصلی، یعنی برنامک‌های ارائه‌دهندگان خدمات کیف پول و پرداخت و همچنین کانال‌های USSD، فراهم شده است.

مانی‌یکتا ادامه داد: تاکنون حداقل ۱۰ ارائه‌دهنده اصلی خدمات کیف پول و پرداخت در کشور برای ارائه خدمت کیف پول ایران تجهیز شده‌اند و کاربران می‌توانند از طریق این خدمات به کیف پول ایران دسترسی داشته باشند.

شرط موفقیت گواهی سپرده ارزی چیست؟

آلبرت بغزیان، اقتصاددان، با اشاره به ابلاغ دستورالعمل گواهی سپرده مدت‌دار ارزی ویژه سرمایه‌گذاری خاص از سوی بانک مرکزی، اظهار کرد: بانک مرکزی با ا بلاغ این دستورالعمل به دنبال جذب ارز مردم و سرمایه‌گذاری منابع ارزی جمع‌آوری‌شده در پروژه‌های ارزی است تا از محل این پروژه‌ها ارز وارد کشور شود و در نهایت سود سرمایه‌گذاری نیز به صورت ارزی پرداخت شود.

وی افزود: اگر بخواهم عنوانی برای این سیاست انتخاب کنم، می‌توان گفت این گواهی در واقع ابزاری برای جذب سپرده‌های ارزی مردم است؛ البته باید دید این سیاست تا چه اندازه می‌تواند اعتماد مردم را جلب کند و منابع ارزی موجود در دست آنها را به سمت فعالیت‌های مولد هدایت کند.

بغزیان با بیان اینکه پیش از این نیز بارها موضوع جذب ارزهای در اختیار مردم مطرح شده است، گفت: همواره این سؤال وجود داشته که چگونه می‌توان ارز و سرمایه‌ای را که در اختیار مردم قرار دارد، جذب کرد. افزایش نرخ سود بانکی یکی از راهکارهایی بوده که در مقاطع مختلف مورد توجه قرار گرفته است، اما زمانی که قیمت سایر کالاها و دارایی‌ها افزایش پیدا می‌کند، مردم معمولاً به سمت بازارهای موازی حرکت می‌کنند.

این اقتصاددان ادامه داد: در دوره‌های گذشته نیز تجربه سپرده‌های ارزی را داشته‌ایم. زمانی اعلام شد مردم می‌توانند سپرده ارزی افتتاح کنند و در صورت نیاز، در داخل یا حتی خارج از کشور از آن استفاده کنند و بانک نیز ارز آنها را به صورت اسکناس پرداخت خواهد کرد. اما در عمل، مواردی پیش آمد که فرد برای استفاده از منابع خود در خارج از کشور با مشکل مواجه شد و حتی در داخل کشور نیز هنگام برداشت از حساب ارزی، معادل ریالی آن با نرخی که مورد قبول سپرده‌گذار نبود، پرداخت شد.

> **" مردم لزوماً به این دلیل به سمت دلار و طلا نرفته‌اند که این دارایی‌ها را دوست دارند، بلکه در بسیاری از موارد به دنبال حفظ قدرت خرید خود در برابر کاهش ارزش پول ملی هستند "**

وی تصریح کرد: همین اتفاق باعث شد بخشی از مردم نسبت به سپرده‌های ارزی و وعده‌هایی که در این زمینه داده می‌شود، بی‌اعتماد شوند؛ بنابراین اکنون که بانک مرکزی مجدداً ابزار گواهی سپرده ارزی را مطرح کرده، مسئله اصلی این است که آیا تضمین‌های لازم برای بازپرداخت اصل و سود منابع ارزی مردم وجود دارد یا خیر.

بغزیان با اشاره به افزایش تمایل مردم به نگهداری دارایی‌هایی غیر از ریال، گفت: مردم لزوماً به این دلیل به سمت دلار و طلا نرفته‌اند که این دارایی‌ها را دوست دارند، بلکه در بسیاری از موارد به دنبال حفظ قدرت خرید خود در برابر کاهش ارزش پول ملی هستند.

وی افزود: فردی که نگران کاهش ارزش ریال است، نمی‌تواند با ریال خود کالاهایی مانند لبنیات یا قطعات و لوازم مورد نیاز تولید را برای مدت طولانی ذخیره کند؛ بنابراین ممکن است به سمت دلار، طلا، خودرو، مسکن و سایر دارایی‌ها برود.

این اقتصاددان ادامه داد: اگر دولت و بانک مرکزی بتوانند سازکاری ایجاد کنند که مردم بدون نگرانی، ارز خود را در اختیار سیستم بانکی قرار دهند و در زمان سررسید، اصل ارز خود را به صورت ارزی دریافت کنند، این اقدام می‌تواند بخشی از منابع ارزی را از بازارهای غیرمولد خارج کرده و وارد چرخه اقتصادی کند.

کارت ریالی گردشگری؛ مسیر تازه اتصال گردشگران خارجی به شبکه پرداخت ایران

دستورالعمل تازه کارت ریالی گردشگری، مسیر استفاده اشخاص خارجی از خدمات مالی و شبکه پرداخت داخل کشور را توسعه داده است. امکان شارژ مجدد، استفاده از شبکه پرداخت و نقش گسترده‌تر بانک‌ها و صرافی‌های مجاز، این ابزار را از یک کارت صرفاً مناسب سفر به حلقه‌ای میان ورود ارز و پرداخت ریالی در داخل کشور تبدیل می‌کند.

بانک مرکزی در تازه‌ترین عملکرد خود مبنی بر اصلاح «دستورالعمل ناظر بر نحوه فروش کارت ریالی گردشگری»، سازکار ارائه این کارت به اشخاص حقیقی خارجی غیرمقیم را توسعه داده است. این خدمت تنها گردشگران تفریحی را هدف نمی‌گیرد و مسافران خارجی که برای درمان، زیارت، بررسی فرصت‌های سرمایه‌گذاری، بازرگانی، اشتغال و فعالیت‌های مشابه وارد ایران می‌شوند نیز می‌توانند از آن استفاده کنند.

منطق اصلی این ابزار ساده است: مسافر خارجی ارز خود را از مسیر رسمی به بانک یا صرافی مجاز می‌فروشد و معادل ریالی آن در کارت گردشگری قرار می‌گیرد. به این ترتیب، دارنده کارت می‌تواند به جای اتکا به پول نقد، بخشی از پرداخت‌های خود در ایران را از طریق شبکه پرداخت داخلی انجام دهد.

یکی از مهم‌ترین تغییرات دستورالعمل جدید، تعریف نرخ روز توافقی برای خرید و فروش ارز است. نرخ عملیات براساس توافق میان شخص حقیقی خارجی غیرمقیم و بانک یا صرافی تعیین می‌شود و شارژ کارت از محل خرید اسکناس یورو یا دلار آمریکا یا حواله وارده ارزی به این ارزها انجام می‌گیرد.

براساس دستورالعمل، کارت گردشگری را می‌توان تا حداکثر معادل ریالی پنج هزار یورو یا معادل آن به دلار آمریکا شارژ کرد. همچنین به هر شخص حقیقی خارجی غیرمقیم امکان اختصاص دو کارت گردشگری داده شده و در صورت ابطال کارت‌های قبلی، صدور کارت جدید تا سقف تعیین‌شده امکان‌پذیر است.

ویژگی مهم دیگر، امکان شارژ مجدد کارت مصرف‌شده است. دارنده کارت می‌تواند با مراجعه به بانک صادرکننده یا صرافی که نخستین بار کارت را از آن دریافت کرده است، دوباره آن را شارژ کند. این قابلیت باعث می‌شود کارت گردشگری به جای محصولی یک‌بارمصرف، در طول حضور فرد خارجی در کشور قابل استفاده باقی بماند.

عوامل ایجاد تورم در اقتصاد ایران

محمد مهدی عسگری ده‌آبادی، استاد دانشگاه علامه طباطبائی، درباره مهار تورم از طریق کنترل مقداری ترازنامه بانک‌ها گفت: از نگاه مکتب پول‌گرایی، به هر میزان که نقدینگی در شبکه بانکی ایجاد شود که با افزایش تولید همراه نباشد منجر به ایجاد تورم خواهد شد. براین اساس، اگر سیاست کنترل مقداری ترازنامه به‌درستی اجرا شود می‌تواند نقدینگی را کنترل و از طریق مهار رشد تقاضا، تورم را کاهش دهد. البته این چارچوب بر یک پیش‌فرض اساسی استوار است؛ اینکه منشأ اصلی تورم، افزایش تقاضا و رشد بیش از حد نقدینگی باشد.

وی افزود: در اقتصادهایی که ساختار متعارف دارند و با شوک‌های شدید ارزی یا محدودیت‌های عرضه مواجه نیستند، کنترل ترازنامه بانک‌ها با محدود کردن خلق اعتبار و کاهش سرعت رشد نقدینگی، تقاضای کل را تعدیل کرده و در نتیجه به مهار تورم کمک می‌کند.

عسگری اظهار کرد: در بررسی تورم نباید از جهش نرخ ارز غافل شویم، چون فارغ از رشد نقدینگی، افزایش نرخ ارز موجب رشد بهای تمام‌شده کالاها و خدمات شده و اقتصاد را با تورم مواجه کرده است.

استاد دانشگاه علامه با بیان اینکه گاهی در شرایط اقتصادی رشد نقدینگی خود نه علت اصلی تورم بلکه معلول افزایش نرخ ارز و رشد هزینه‌های تولید بوده است، اظهار کرد: گاهی با افزایش قیمت‌ها، نیاز بنگاه‌ها و خانوارها به سرمایه در گردش و حجم بیشتری از پول افزایش یافته است؛ بنابراین رشد نقدینگی تا حدی پاسخی به افزایش سطح عمومی قیمت‌ها بوده است.

وی افزود: کنترل مقداری ترازنامه بانک‌ها به‌تنهایی نمی‌تواند به مهار پایدار تورم منجر شود بلکه این سیاست می‌تواند از تشدید فشارهای تورمی ناشی از سمت تقاضا جلوگیری و در نهایت به مدیریت نقدینگی کمک کند.

چرا طلا دوباره اوج گرفت؟

بازارهای مالی جهان این روزها شاهد یکی از مهم‌ترین چرخش‌های استراتژیک در سیاست‌های پولی و مالی ایالات متحده بودند. ورود مستقیم و فراتر از انتظار وزارت خزانه‌داری آمریکا به بازار اوراق قرضه و تصمیم به خرید گسترده بدهی‌های بلندمدت دولت، موجی از نگرانی را درباره ثبات بلندمدت دلار ایجاد کرده است.

گزارش‌ها حاکی است که در این میان، طلا به عنوان پناهگاه امن سنتی، با بهره‌گیری از افت شاخص دلار و کاهش بازدهی واقعی اوراق قرضه، بار دیگر در کانون توجه سرمایه‌گذاران قرار گرفته و رکوردهای قیمتی جدیدی را به ثبت رسانده است.

سیاست جدید خزانه‌داری آمریکا تحت هدایت «اسکات بسنت» فراتر از یک تنظیم فنی ساده بازار است. بر اساس بیانیه رسمی وزارت خزانه‌داری ایالات متحده، حجم بازخرید اوراق بهادار اسمی بلندمدت (موسوم به عملیات نقدینگی بخش بلندمدت) قرار است از ۹ سپتامبر ۲۰۲۶ حداقل دو برابر شده و از سقف قبلی ۲ میلیارد دلار به حداقل ۴ میلیارد دلار در هر عملیات افزایش یابد. هدف رسمی این طرح که تا ۴ نوامبر ۲۰۲۶ ادامه دارد، بهبود نقدشوندگی در بخش اوراق ۱۰ تا ۳۰ ساله اعلام شده است.

با این حال، تحلیل‌گران بازار معتقدند این حجم از مداخله نشان‌دهنده چالش عمیق دولت در مدیریت هزینه‌های سرسام‌آور استقراض است. مداخله مستقیم برای پایین نگه داشتن مصنوعی بازدهی اوراق، در عمل به معنای تزریق نقدینگی و افزایش عرضه دلار است که مستقیماً به کاهش ارزش خرید ارز ملی آمریکا منجر می‌شود.

سرمایه‌گذاران بین‌المللی رفتارهای اخیر خزانه‌داری را به عنوان سیگنالی برای بازگشت سناریوی کاهش ارزش پول تعبیر کرده‌اند. زمانی که اعتماد به ارزهای بدون پشتوانه به دلیل انتشار بی‌رویه بدهی و سیاست‌های پولی تسهیلی آسیب می‌بینند، سرمایه‌ها به سمت دارایی‌های سخت هدایت می‌شوند.

طبق گزارش تحلیلی پایگاه اکشن‌فورکس، تصمیم خزانه‌داری برای بازخرید اوراق، بازدهی واقعی را سرکوب کرده و مسیر صعود طلا را تا هدف‌های بلندپروازانه ۵۰۰۰ دلاری هموار ساخته است. کاهش بازدهی اوراق ۳۰ ساله از ۵.۳۳ درصد به نزدیکی ۵.۲۰ درصد، انگیزه نگهداری دارایی‌های بدون بهره مانند طلا را به شدت افزایش داده است.

نکته جذاب و محرک دیگری که جو روانی بازار را به شدت تحت تأثیر قرار داده، هشدارهای صریح «ری دالیو» تحلیل‌گر باسابقه و بنیان‌گذار شرکت مدیریت صندوق بریج‌واتر است. دالیو معتقد است ساختار بدهی‌های ایالات متحده در مسیر ناپایداری قرار دارد و خطر بروز بحران بدهی طی سه سال آینده بسیار جدی است.

کریپتورنک به نقل از دالیو به سرمایه‌گذاران توصیه کرده است که سهم اوراق قرضه در پرتفوی خود را کاهش داده و بین ۱۰ تا ۱۵ درصد از دارایی‌های خود را به طلا اختصاص دهند. او همچنین دارایی‌هایی مانند بیت‌کوین را در کنار طلا به عنوان سپرهای دفاعی در برابر کاهش ارزش پول ملی معرفی کرده است.

هم‌زمان با این تحولات، طلا توانست سقف‌های قیمتی جدیدی را فتح کند. گزارش‌های بازار نشان می‌دهند که قیمت طلا در معاملات اواخر اوت به محدوده ۴۶۲۴ تا ۴۶۷۰ دلار در هر اونس رسید و بازدهی هفتگی بیش از ۵.۵ درصدی را ثبت کرد.

نسل z آمریکا برای پولدارشدن به سهام پناه برد، نه مسکن

به نقل از الجزیره، نسل z در آمریکا به‌طور فزاینده‌ای برای ساختن ثروت به بازار سهام، حساب‌های بازنشستگی و حساب‌های پس‌انداز با سود بالا روی آورده‌اند و به‌جای خرید خانه، سرمایه‌گذاری در بازارهای مالی را در اولویت قرار داده‌اند؛ تغییری که افزایش قیمت مسکن و هزینه وام‌های رهنی آن را تشدید کرده است.

این تغییر نشان‌دهنده دگرگونی در نگاه به مسیر سنتی ثروت‌اندوزی است؛ مسیری که طی دهه‌ها بر خرید خانه و پرداخت تدریجی اقساط آن برای ایجاد سرمایه ملکی استوار بود، اما اکنون برای بسیاری از جوانان دست‌نیافتنی‌تر شده است.

بر اساس نظرسنجی مرکز تحقیقات پیو که ژوئن گذشته منتشر شد، ۸۹ درصد افراد زیر ۴۰ سال معتقدند خرید خانه برای جوانان امروز نسبت به نسل والدینشان دشوارتر شده است. جوانان همچنین کمتر از نسل‌های مسن‌تر، خرید خانه را یک سرمایه‌گذاری «بسیار خوب» می‌دانند.

در مقابل، نسل زِد به ابزارهایی روی آورده که با سرمایه‌های کوچک‌تری می‌توان وارد آنها شد؛ از جمله سرمایه‌گذاری در سهام و صندوق‌های شاخص از طریق اپلیکیشن‌ها، واریز به حساب‌های بازنشستگی و نگهداری پس‌اندازها در حساب‌های با سود بالا.

کانادا و آمریکا در آستانه زمستان تجاری

فروپاشی ناگهانی مذاکرات تجاری میان واشنگتن و اتاوا، دو اقتصاد درهم‌تنیده آمریکای شمالی را در آستانه یک زمستان تجاری و جنگ اقتصادی فرسایشی قرار داده است، به طوری که وضع تعرفه‌های سنگین از سوی ایالات متحده و آماده‌سازی تدابیر تلافی‌جویانه دلاربه‌دلار از سوی کانادا، محاسبات زنجیره تأمین و بهای تمام‌شده کالاها را در هر دو سوی مرز به‌شدت برهم زده است.

اکنون آنچه در ظاهر یک شکست فنی در گفت‌وگوهای تجاری بود، در واقع به یک منازعه سیاسی-اقتصادی عمیق‌تر تبدیل شده است.

بر اساس گزارش بلومبرگ، مذاکرات سه روزه کانادا و آمریکا در ۲۱ اوت ۲۰۲۶ فروپاشید و واشنگتن پس از آن تعرفه‌های ۵۰ درصدی بر بخشی از کالاهای کانادایی اعمال کرد. اتاوا نیز پاسخ «دلاربه‌دلار» را روی میز گذاشت و اجرای تعرفه‌های تلافی‌جویانه را برای ۸ سپتامبر تعیین کرد.

نکته اصلی این است که اختلاف این دو کشور فقط بر سر تعرفه نبوده‌است. گزارش گلوبال‌نیوز سه گره اصلی را برجسته کرده‌است: خودروها، محدودسازی آزادی کانادا برای بستن توافق‌های تجاری جدید با دیگر کشورها، و اختلاف بر سر زبان فرانسوی و فرهنگ کبک. این یعنی مسئله از سطح «مبادله امتیاز» فراتر رفته و به حوزه حاکمیت اقتصادی و هویتی رسیده است. از آنجا که کانادا حدود ۷۰ درصد صادراتش را به آمریکا می‌فرستد، بنابراین هر موج تعرفه‌ای برای آن فقط یک چالش تجاری نیست، بلکه تهدیدی برای اشتغال، سرمایه‌گذاری صنعتی و زنجیره تأمین است. از طرف دیگر، برای آمریکا هم این جنگ بی‌هزینه نیست، زیرا تعرفه روی کالاهای کانادایی می‌تواند به‌ویژه در بازارهای وابسته به واردات و کالاهای واسطه‌ای قیمت مصرف‌کننده را بالا ببرد و فشار تورمی تازه‌ای بسازد.

تاوان فرار عربستان؛ افزایش هزینه صادرات نفت سعودی

عربستان سعودی که زمانی دریای سرخ را بزرگراه امن خود برای دور زدن تنش‌های خلیج فارس می‌دانست، اکنون در چرخشی دراماتیک، مسیر خود را تغییر داده است. گزارش‌های ردیابی کشتی‌ها نشان می‌دهد که دست‌کم ۶ نفتکش غول‌پیکر (VLCC) متعلق به ناوگان عربستان، با تغییر مسیر ناگهانی در خلیج عدن، مسیر ۲۵ روزه دور قاره آفریقا و «دماغه امید نیک» را بر عبور از باب‌المندب ترجیح داده‌اند.

طبق گزارش‌ها این فرار بزرگ، نه یک انتخاب، بلکه یک اجبار لجستیکی برای محافظت از سرمایه‌ای است که هدف قرار گرفتن آن می‌تواند بازارهای جهانی را به آتش بکشد.

بر اساس تحلیل‌های بلومبرگ و داده‌های شرکت‌های رهگیری شناورها، ریاض استراتژی جدیدی به نام «شاتل دریای سرخ» را در پیش گرفته است. در این طرح، نفت خام از طریق خط لوله زمینی به بندر «ینبع» در غرب عربستان منتقل می‌شود، سپس با نفتکش‌های کوچک‌تر به شمال دریای سرخ و بندر «عین‌السخنه» مصر می‌رود تا از آنجا از طریق خط لوله سومد (Sumed) به مدیترانه برسد.

ویدیو

